

A sorozattal a biológiai fogorvoslás teljes területét szeretnénk bemutatni, részletesen kitérve az egyes tudományterületekre, az alternatív orvoslás kapcsolódási pontjaira, a legújabb diagnosztikus és terápiás ismeretekre. Célunk, hogy az érdeklődő olvasók és a szakemberek is pontos információkhoz jussanak, akár munkájukhoz, akár személyes problémájuk megoldásához várnak segítséget.

Homeopátiás anamnézis

A homeopátiában az *anamnézis*, a *diagnózis* és a *kezelés* szerves egységet képez azáltal, hogy a homeopátiás diagnózis és a leendő gyógyszer nem képzelhető el egymás nélkül. Az anamnézis mindenre kiterjed, ami a beteggel kapcsolatos, akár lényegesnek tűnik, akár alárendelt szerepű. A hangsúly nem egy-egy betegségen van, hanem a betegen, minden testi és lelki adottságával és panaszával, környezetével, életkörülményeivel, szokásaival. Az első anamnézis felvétele mindig időigényes.

Az összegyűjtött és rendszerbe foglalt (*hierarchizálás*) tünetekhez választja az orvos a tünetileg hasonló szert, a hasonzertert (*simile remedium*).

A homeopátiás kezelés hatásossága

Egy adott kezelés hatásosságát az *allopátiában*, vagyis a hagyományos gyógyszerterápia nagy esetszámra vonatkozó, statisztikailag értékelt eredmények határozzák meg. Azáltal, hogy a homeopátia nem a betegséget, hanem a beteget kezeli, a kezelés eredménye nehezen értékelhető a hagyományos klinikai farmakológia módszerei alapján. A homeopátiás kezelés eredményessége még azért is nehezen számszerűsíthető, mert a szakosodott klinikák, szanatóriumok, kórházi osztályok általában nem fogadják el a *kettős vakpróbaként*

ismert módszert, mert nem akarják megfosztani a kontrollcsoportot a gyógyszeres kezelés és a gyógyulás lehetőségétől.

A homeopátia az idők folyamán már mindenfajta jelzöt kapott; *placébóterápia*, *pszichoterápia*, de a csecsemők és az állatok kezelésében elért eredmények a lehangosabb kételkedőket is elbizonytalanították.

A homeopatikumok mellékhatásai

A homeopátia fő előnye, hogy nem okozhat gyógyszerártalmat. A homeopátiás kezelés során is jelentkezhetnek mellékhatások, de

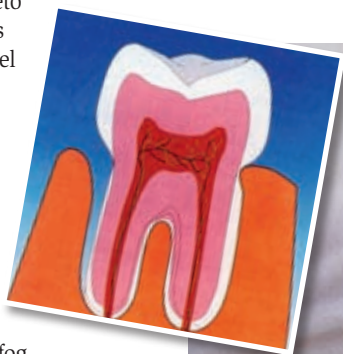
ezek múltó jellegűek és esetleges fellépésük miatt a kezelést általában nem kell abbahagyni. A kezelés első napjaiban a beteg panaszai fokozódhatnak, ez annak a jele, hogy az enyhe inger – amit a homeopatikum jelent – hatására a szervezet erőteljesen reagál, tehát a megfelelő szert választottuk.

Indikációk és határok

A homeopátia alkalmazása javallott a legtöbb olyan betegség esetén, melyek a körzeti-családi orvosok mindennapos munkájának fő részét alkotják (lásd részletesen az előző

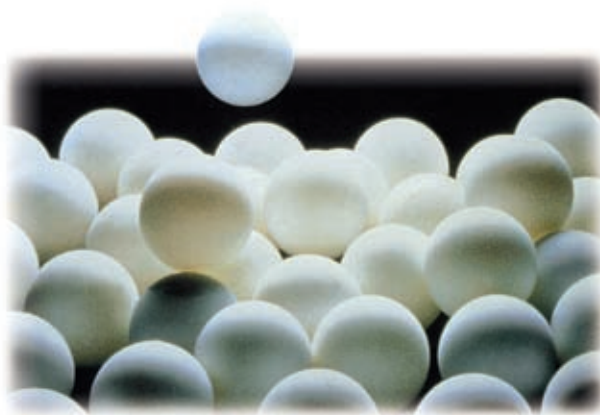
Homeopátia

A biológiai fogászat

cikkben). A homeopátiás kezelés eredményeire akkor számíthatunk, ha a szervezetnek van kellő tartaléka ahhoz, hogy válaszoljon, reagáljon a homeopátiás szer kiváltotta ingerre. Tehát az immunrendszernek bizonyos mértékig működőképesnek kell lennie. Vanak az orvoslásnak olyan területei, ahol nagy a valószínűsége annak, hogy a homeopátiás kezelés eredményes lehet. Ilyen a konkrét okra vissza nem vezethető *krónikus fájdalom tünetegyüttes*, a *psycho-vegetatív-somatoform* (testi tünetek is) tünetegyüttesek, az idült fáradtság, a szorongás, a szédülés, a fülzúgás stb.

Az alkalmazás határai, vagyis ahol nem cél-

gyakrabban az úgynevezett bevált indikációk szerint választunk gyógyszert, de a homeopátiás szer alkalmazásával soha nem helyettesíthető a fogászati kezelés.

afta, herpesz, fogzás, szorongás, félelem.

Általános szabály, hogy inkább alacsony vagy közepes potenciában gyakran ismételve adjuk, de ha kifejezetten egybevág a hasonlóság (a szer tünetei és a beteg tünetei szinte azonosak, érvényesül a *simile*-szabály), lehet magasabb potenciában, viszont ritkábban ismételve. A leggyakrabban használt szerek:

Arnica – vérzéscsillapító, fájdalom- és gyulladáscsökkentő, rutinszerűen alkalmazott szer, tömés utáni fájdalom esetében is hatásos.

Hypericum – nagy fájdalom, elsősorban az érzőidegekre hat.

Gelsemium, Aconit, Argentum nitricum – félelem, remegés, a drukkk legfontosabb szereik.

Ruta, Symphytum – csont-hártya-érintettség, pl. injekciós szövődmény, csontműtét után.

Belladonna – akut gyulladás, lüktető fájdalom, kivörösödés, láz.

Hepar sulphuris – akut gennyesedés, tályog.

Silicea – krónikus, visszatérő gyulladások, sipolyok.

a fogászatban alappillérei

Általános szabály a homeopátiában, ez a fogászatra is vonatkozik, hogy tüneti szerekkel az akut betegségek gyógyítása, a krónikus betegségek tünetmentesítése érhető el, míg krónikus betegségek

szzerű homeopátiás kezelést alkalmazni:

- valamely betegség különösen súlyos formája,
- akut életveszély,
- daganatos betegségek,
- minden olyan betegségnél, amelynek specifikus, biztosan ható gyógyszere van.

Így a homeopátián kívül eső betegségek például: tbc, vérhas, malária, akut vakbélgyulladás stb.

Összefoglalásként kimondható, hogy bizonyos esetekben a homeopátia lehet az átütő erejű terápia. Más esetekben *kiegészítő terápiaként* jöhet szóba, és megint más esetekben *kontraindikált, nem javasolt*.

Fogászati homeopátia

A fogorvoslás területén kifejezetten javasolt a homeopátiás szerek alkalmazása az akut és krónikus gyulladással és fájdalommal járó kórképekben, valamint a fogászati beavatkozások elő- és utókezelésében. Leg-

gyógyításához ún. alkati szereket kell adnunk. Az alkati szer kiválasztása nem lehet rutinszerű, és homeopátiás jártasságot igényel. A fogászat, szájsebészet területén használt homeopátiás szereket a következőképpen csoportosíthatjuk:

1. Tüneti kezelés – bevált indikációk szerint

A leggyakoribb, idetartozó kórképek: *vérzés, fájdalom, injekciós szövődmény, sebészeti beavatkozás, duzzanattal járó kórképek, szájzár, gyulladások, gennyesedések, tályogok, sipolyok, eltörő bölcsességfog körüli gyulladások, szájnyálkahártya és nyelv gyulladásai,*

2. Alkati kezelés

Közös jellemzőjük, hogy inkább krónikus esetekben, krónikus betegségeknel használjuk a szereket többnyire magas potenciában, ritkán ismételve, a tünetek változásának függvényében. Alkati, ún. *konstitucionális* kórképek például:

- ideggyulladások, idegbénulások, neuralgiák az arc-fej területén,
- állkapocs-ízületi kórképek,
- fogzás, fogelőtörési problémák,
- szuvasodási hajlam,
- fogagybetegségek,
- amalgám-nehézfémmel terhelt beteg mérgeztelítése (a későbbiekben részletesen).

3. Lokális szerek alkalmazása

Általában oldatok, krémek rendelői vagy otthoni használatra. Lehet közvetlenül az elváltozás helyén vagy pedig szájöblögetőként alkalmazni, pl.:

Calendula – hámképző, fertőtlenítő, fájdalomcsillapító, sebgyógyulást serkentő hatású.

Propolis – gyulladásgátló, fertőtlenítő hatású.

Berberis – szájüregi gombás folyamatok kiegészítő kezelése.

Részletesebben a következő betegségcsoportokat tekintjük át: fogzási problémák, *fogfájdalmak, gyulladások.*

Fogási problémák

A tejfogak áttörésének folyamatát nevezzük fogzásnak. Ez általában 6 hónapos kor körül kezdődik és a 3. év végéig tart. Sok babánál csak az első fogak megjelenése okoz problémát, és a következő fogak áttörése – a helyi ínypirosodáson és hangulatváltozáson kívül – nem okoz tüneteket. Ugyanakkor jó néhány kisgyerek és szülei életét megkeseríti a fájdalmas íny, az ingerlékenység, az éjszakai nem alvás, a hasmenés. A fogási problémák megoldására az egyik leggyakrabban alkalmazott szer a Chamomilla, de sok csecsemőnek nem alkalmas. A tünetek gondos megfigyelése és mérlegelése segít a megfelelő szer kiválasztásában. Néhány általános szempont a homeopátiás szerek alkalmazására:

Chamomilla – ha a fogzás ingerlékenységgel jár (ez nagyon igénybe veszi a környezetét), az arcnak csak egyik fele piros, hideg borogatásra a tünetek javulnak, melege rosszabbodnak, és inkább éjjel jelentkeznek, a sírás éles, hangos, csak az nyugtatja meg a kisbabát, ha felveszik, hasmenés kíséri, általában spenótszínű. Adagolás: D30 félóránként (vagy gyakrabban 5-10 percenként – D6-D12) 1-1 golyócska, max. 6-8 adag.

Belladonna – ha az egész arc forró és piros, sokat iszik, melege javul és lefekvéskor jelentkezik, ha felül vagy felkel a gyerek, a tünetek csökkennek. A láz is felszökhet. Gyakran aktív és a láz ellenére sem elesett. Adagolás: D30 félóránként (vagy gyakrabban 5-10 percenként – D6-D12) 1-1 golyócska, max. 6-8 adag.

Aconit – ha lázas, zöldes, vizes hasmenés és hányinger is lehet, ha nyugtalan és sír, sokat iszik, melege rosszabbodik, az ablak kinyitására, friss levegőre, alvástól javul. Adagolás: D30 félóránként (vagy gyakrabban 5-10 percenként – D6-D12) 1-1 golyócska, max. 6-8 adag.

Arsenicum alb. – ha lázas és kimerült, kevés szagtalan hasmenés is lehet, a fej meleg, a végtagok fájnak és fáznak (ezeket melegen, szárazon kell borogatni), éjfél után jelentkezik, hideg italok hatására rosszabbodik. Adagolás: D6-D12 félóránként vagy gyakrabban 1-1 golyócska, max. 10 adag.

Magnesium phos. – ha bélgörcsök jelentkeznek, a has puffadt, melege vagy meleg fürdő után a tünetek javulnak, éjszaka, hidegre vagy a jobb oldalán fekvéskor a tünetek rosszabbodnak. Adagolás: D6 vagy D12, 5-10 percenként 1-1 golyócska, max. 10 adag.

Calcium carb. – a gyerek szomorú, indíték-szegény, savanyúan izzad, nedves a párna, savanyú a széklet, hidegre rosszabbodik az állapota. Adagolás: D30 félóránként (vagy gyakrabban 5-10 percenként – D6-D12) 1-1 golyócska, max. 6-8 adag.

Cina (kina) – a tünetek nagyon hasonlóak a Chamomillánál leírtakhoz, a csecsemő nagyon izgatott, állandóan fel kell venni, ringatni kell, folyamatosan mozog, arca izzó vörös, sokszor szintén csak az egyik oldalon. Adagolás: D30 óránként 2-3 golyócska.

Kreosotum – a tünetek nagyon hasonlóak a Chamomillánál és a Cinánál leírtakhoz, nagyon nyugtalan, a hasmenéses széklet maró és erősen bűzös, a végbél környéke vérből és felmaródt, az íny kékesen duzzadt. Jellegzetes tünet, hogy az áttört fogak gyorsan szuvasodnak vagy fekete foltosak. Adagolás: D30 négyóránként 2-3 golyócska.

Rheum – a csecsemő nagyon erősen savanyú szagú, a hasmenéses széklet is savanyú és

maró, nagyon nyugtalan és nyűgös. Adagolás: D30 naponta háromszor 2-3 golyócska.

Silicea – a baba székrekedésre hajlamos és a fogai is nehezen törnek elő, gyakori a lázas hörghurut, panaszosan, beletörődötten sír, nem ingerlékeny. Adagolás: D30 naponta háromszor 2-3 golyócska.

Mercurius solub. – a nyelv duzzadt, ha vannak fogak, azok *benyomata* a nyelv szélén megmarad, a fogzást erős nyáladás és szájszag kíséri, a forró és hideg ételek is rosszabbodást eredményeznek, az *ágymelegre* is rosszabbodnak a tünetek. Adagolás: D6 vagy D12, 5-10 percenként 1-1 golyócska, max. 10 adag.

Fontos! Ha a baba hány vagy hasmenése van, sápadt és gyenge, azonnal hívjunk orvost.

Fogfájdalom

Belladonna – lüktető, égő, fogidegfájdalom.

Mercurius solubilis – koronai szuvasodások, nyálzás, tömés utáni érzékenység, fémes szájíz.

Aconit – hideg hatására kiváltódó fájdalom.

Magnesium carbonicum – bölcességfog- és neuralgiás jellegű fogidegfájdalom.

Aconitum – heves, hirtelen jelentkező fájdalom.

Belladonna – hirtelen kezdődő és véget érő fájdalom, nagyon szomjas a beteg, a bőr fényes, vörös, legkisebb érintést sem tűri.

Arsenicum album – száraz száj, a beteg forró vizet kortyolgat, gyenge, betegsége miatt aggódo, szájbűz jellemzi.

Hepar sulphuris – a legkisebb fájdalomra elájul, gyengeség-, „puhaság”-érzet, szúró, döfő fájdalom.

Mezereum – a beteg túl hosszúnak érzi a fogát hideg levegőn, valamivel érintkezve a fájdalom fokozódik, étkezéskor enyhül.

Staphysagria – nagyon érzékeny fogak, fájdalom foghúzás után, rosszabbodás terhesség alatt, éjjel, pihenéskor.

Conchium – érintésre érzékeny fogak, csontfolyamatok, sérülések, húzások után.

Chamomilla, és **Coffea cruda** – repülőgépen a nyomáscsökkenésre jelentkező fogfájdalom.

Gyulladásos kórképek

Belladonna – hirtelen, lüktető fájdalom, kipirosodás, a beteg izgatott, szomjas, érintésre, nyomásra, mozgásra rosszabbodik az állapota.

Hepar sulphuris – érintésre, hidegre érzékeny, szúró fájdalom, enyhe gennyes duzzanat, kezdeti stádiumban alacsony potenciában, a genny kiürülését segíti, magas potenciában összehúzódotást okoz és bent tartja a gennyet.

Silicea – hosszan tartó gennyesedések, nyirokcsomó-duzzanat, reggeli szájbűz, ilygyulladás, szájsarokgyulladás, fogtályog.

Mercurius solubilis – lepedékes szivacsos nyelv, fogbenyomatokkal, nyálzás, szájbűz, éjjeli rosszabbodás, szomjúság, nagyon érzékeny minden hőhatásra, rágásra, lüktető, elviselhetetlen fájdalom.

Pyrogenium – a beteg lázas, a fog gennyes vagy genny ürül belőle.

● Dr. Csiszár Róbert